

<http://www.luju.ro/piccj-a-omorat-dosarul-revolutiei-parchetul-general-are-inca-din-1992-sinteza-principalelor-constatari-privind-revolutia-dar-nici-pana-azi-n-a-fost-in-stare-sa-intocmeasca-o-cauza-care-sa-stea-n-picioare-in-instanta-sinteza-intocmita-de-procurorul-general>

PICCJ A OMORAT DOSARUL REVOLUTIEI – Parchetul General are inca din 1992 sinteza crimelor atroce de la Revolutie, dar nici pana azi n-a vrut sa intocmeasca o cauza care sa stea-n picioare in instanta. Sinteza elaborata de procurorul general adjunct Mugurel Florescu contine statistici detaliate despre persoanele ucise si ranite, despre dosarele instrumentate, precum si despre diversiunea si razboiul psihologic de dupa 22 decembrie 1989 (Document)

Scris de Valentin BUSUIOC | Data: 22.12.2019 20:35

Desi s-au implinit 30 de ani de la Revolutie, nu se intrezareste nicio speranta in sensul solutionarii definitive a dosarului legat de evenimentele din decembrie 1989. Iar asta cu atat mai mult cu cat procurorii militari din Parchetul General – condusi pana de curand de **generalul Gheorghe Cosneanu (foto 3)** – sunt acuzati ca au comis o serie de nereguli grave in instrumentarea cauzei, astfel incat Inalta Curte de Casatie si Justitie le poate da oricand peste ochi cu rechizitoriul inca din camera preliminara (**click [aici](#) si [aici](#) pentru a citi**). O atare situatie este cu atat mai jenanta, cu cat anchetatorii aveau date precise si detaliate despre crimele de la Revolutie inca de la inceputul anilor '90, asa cum puteti citi mai jos.

Romanii au fost ucisi masiv dupa fuga lui Ceausescu din 22 decembrie 1989 de catre asasinii manevrati de cei care au furat Revolutia. Parchetul i-a acoperit

Lumea Justitiei prezinta, in premiera pentru presa online, **textul integral** al sintezei realizate la 9 decembrie 1992 de catre **procurorul militar Mugurel Florescu (foto 2)**, la acea vreme procuror general adjunct, seful Sectiei

Parchetelor Militare din PICCJ si unul dintre magistratii care au demarat ancheta privind Revolutia in primele luni ale anului 1990. Documentul pe care l-am atasat la finalul articolului insumeaza 51 de pagini si contine statistici detaliate despre persoanele omorate si ranite la Revolutie, precum si despre dosarele instrumentate pana in acel moment in legatura cu violentele din decembrie 1989. **Si nu numai atat: mult mai important este ca sinteza procurorului Florescu se refera la uriasa diversiune creata dupa fuga dictatorului Nicolae Ceausescu, razboiul psihologic concretizandu-se in psihoza asa-zisilor teroristi, soldata cu peste o mie de morti – de zece ori mai multi decat cei dinainte de 22 decembrie, provocati de represiunea ceusista.**

Mai precis, cifrele disponibile pana la 9 decembrie 1992 (data intocmirii raportului) vorbeau despre 1.104 morti in total, dintre care 160 inainte de fuga lui Nicolae Ceausescu, iar 944 dupa 22 decembrie 1989. De asemenea, din totalul de 3.321 de raniti, cei inregistrati inainte de 22 au totalizat 1.107, iar cei de dupa fuga dictatorului – 2.214 (vezi facsimil).

Sigur ca sinteza lui Mugurel Florescu este criticabila prin faptul ca procurorul s-a ferit sa indice vinovatii pentru aceasta diversiune, dar nimic nu i-a impiedicat pe anchetatorii din deceniile care au urmat sa puna varful pe piramida realizata aproape in totalitate (respectiv ancheta din intervalul 1990-1992).

Inainte sa trecem la partea urmatoare, amintim si ultimele cuvinte ale Elenei Ceausescu inainte sa fie dusa in fata plutonului de executie (gasiti [aici](#) intreaga stenograma a procesului): si anume ca cei care trageau dupa 22 – respectiv dupa rasturnarea cuplului dictatorial – nu mai ascultau de comenzile lor, ci de cele ale Securitatii.

Iata schimbul de replici dintre Ceausesti si militarii care i-au legat:

„UN MILITAR: Jumatate din colegii nostri sunt morti din cauza dumneavoastra. Ai nostri, colegii, fratii nostri!

CEAUSESCU: Nu! Nu! Va minte.

MILITARI: Nu ne minte.

ELENA CEAUSESCU: Aia sunt ai Securitatii, nu sunt ai nostri. Noi suntem aicea asa, mai avem noi puterea? Voi o aveti! Intrebatii-i pe cei care au puterea!”

Revoluția, care s-a dorit a fi anchetată în ansamblul ei, a rămas în sarcina exclusivă a organelor Procuraturii și cu precădere a procuraturilor militare.

Dacă totuși ne propunem acest lucru trebuie să observăm clar, așa după cum am mai arătat, poziția procuraturii în sistemul organelor statului, anterior momentului decembrie 1989 și faptul că cel puțin în privința structurii numerice nu s-au operat nici un fel de schimbări semnificative de natură a-i aduce în situația să facă față acestui număr imens de lucrări, adăugate lucrărilor curente.

Justețea acestor observații poate fi constatată cu multă ușurință din înfățișarea unor date de ordin statistic.

O situație a cauzelor, dosare întocmite în legătură cu morții și răniții din timpul evenimentelor din decembrie 1989, se prezintă astfel:

- număr persoane decedate: 1104
Dintre acestea - pînă în data de 22.12.1989 160
- după 22.12.1989 944

Dintre acestea, un număr de 17 persoane decedate au făcut obiectul competenței procuraturilor civile, dintre cele decedate după 22.12.1989.

- număr persoane rănite: 3321
Dintre acestea - pînă în data de 22.12.1989 1107
- după 22.12.1989 2214.

În legătură cu persoanele rănite după 22.12.1989, un număr de 47 au făcut obiectul cercetărilor efectuate de procuraturile civile.

Referitor la repartiția acestor persoane rănite și decedate, un număr mai mare se constată în ordine descrescătoare în municipiile București și Timișoara.

Vina lui Dan Voinea si a Laurei Kovesi

Ceea ce vrem sa subliniem este ca inca de atunci, din 1992, procurorii militari instrumentasera majoritatea

covarsitoare a cauzelor penale care mult mai tarziu, in 2009, aveau sa fie comasate abuziv in marele dosar al Revolutiei, de catre **controversatul magistrat militar Dan Voinea (foto 4)**. Sa fim bine intelesi: Voinea si-a complicat degeaba munca, in conditiile in care avea deja, de peste 15 ani, situatia detaliata a crimelor din decembrie 1989. Astfel, procurorul ar fi putut trimite in judecata cazuri defalcate, care sa fie solutionate mult mai rapid decat uriasul dosar care, dupa cum vedem, treneaza de trei decenii. **In plus, desi a fost singurul procuror de dupa 1992 care a muncit cat de cat in dosarul Revolutiei, acelasi Voinea s-a aflat in postdecembrism intr-o crasa incompatibilitate cu insasi profesia de magistrat, intrucat fusese procuror de sedinta la mascarada de proces impotriva sotilor Ceausescu.**

Oricum: munca lui Dan Voinea a fost jucata-n picioare de **Laura Kovesi (foto 5)**, cea care, tot in 2009, in calitate de Procuror General, si-a pus semnatura pe rusinoasa ordonanta de clasare a dosarului Revolutiei, ordonanta in care scrie negru pe alb ca „**au murit doar 27 de oameni**” in decembrie 1989. Oribilul gest al lui Kovesi l-a scandalizat pana si pe presedintele Traian Basescu, care i-a cerut socoteala acesteia (gasiti [aici](#) dialogul filmat).

Lectia primilor ani de dupa '89

Revenind la sinteza intocmita de procurorul Mugurel Florescu, relevam inca o data faptul ca munca procurorilor militari din primii ani postdecembristi a pus bazele pe care s-ar fi putut construi rapid un rechizitoriu solid, gata de trimis in fata judecatorilor. In primul rand, Florescu arata pana-n panzele albe situatia crimelor din zilele Revolutiei:

- statisticile mortilor si ale ranitilor, inainte si dupa fuga Ceusestilor (cifrele sunt foarte apropiate de cele pe care le cunoastem astazi);
- statisticile pe orase ale victimelor (Bucuresti, Timisoara, Brasov, Craiova, Cluj etc.)
- numarul dosarelor solutionate pana in decembrie 1992 (la randul lor defalcate pe cauze trimise in judecata, cauze clasate, cauze inchise cu „autor necunoscut” etc.);
- calitatea persoanelor cercetate (nomencluristi, militari in termen, subofiteri, ofiteri, civili etc.).

Dincolo de matematica seaca, mult mai importanta este prezentarea masivei diversiuni din acele zile. In capitolele respective, procurorul Florescu scrie negru pe alb ca uriasul aparat de zvonistica a facut sa se impuste intre ei oameni care luptau de aceeasi parte a baricadei (respectiv pentru apararea Revolutiei), pentru simplul fapt ca unora pur si simplu li s-a nazarit ca altii ar fi fost teroristi. **Esential este sa evidentiem aici cumplita statistica a magistratului militar, care arata ca, dintre numeroasele cazuri in care s-a tras impotriva asa-zisilor teroristi, un singur caz a fost realmente suspect.**

Crucialul capitol dedicat diversiunii

Inainte sa dam exemple de felul in care au fost ucisi oameni nevinovati, mentionam subcapitolele din care este compus capitolul V al sintezei (intitulat „*Diversiunea*” – paginile 33-39 ale documentului de la sfarsitul articolului):

- „Razboiul psihologic”;
- „Diversiunea radio-electronica”;
- „Diversiunea armata”;
- „Vesti, stiri contradictorii anume dirijate si stiri intamplatoare care au amorsat conflictele”;
- „Rolul Televiziunii si mijloacelor de mass-media”.

Cifrele explicite se regasesc in urmatoarele doua capitole:

- VI: „Victime – (morti sau raniti) – situatii in care s-a tras si analiza circumstantelor concrete in care s-a tras”;
- VII: „Activitati cu caracter diversionist” (pp. 40-45).

Aici gasim in total sute de cazuri, in care s-a tras:

- ca riposta la deschiderea focului de catre „*elemente neidentificate*”;
- in schimburile de focuri dintre militarii din curtea aceleiasi unitati;
- din cauza lipsei comunicarii adecvate ca spre unii militari se indreptau alti militari, acestia fiind luati drept teroristi (cel mai dramatic exemplu fiind masacrul de pe Otopeni);
- in militari care se nimerisera in locuri de unde existau informatii ca „teroristii” deschisesera focul;
- din pricina lipsei de discernamant cauzate de frica, stres si nesomn prelungit;
- in soferi si in pietoni care din diferite motive nu fusesera atenti la somatii;
- asupra unor persoane care nimerisera in zona de foc din pricina deficientelor de auz sau de vaz, din cauza ebrietatii ori din pura neatentie.

De asemenea, au murit oameni din cauza ca unii apasasera din greseala pe tragaci, iar alte persoane pur si simplu au fost ucise de gloante razlete, pe strada.

Sfarsitul nu-i aici

In incheiere, inainte de a va lasa sa cititi introducerea si incheierea sintezei semnate de procurorul militar Mugurel Florescu, nu putem decat sa remarcam cu amaraciune ca nici acum, la 30 de ani de la Revolutie, nu avem macar o hotarare de fond (necum una definitiva) cu privire la tabloul de ansamblu al violentelor comise in urma cu trei decenii si mai ales cu privire la cei care le-au planuit. Intre timp, in ultimul deceniu, Romania a platit in total peste 1,4 milioane de euro despagubiri catre victimele Revolutiei si urmasii lor, prin hotarari ale CEDO.

Iata ce scrie la inceputul si la sfarsitul sintezei din 9 decembrie 1992:

„Cateva consideratii introductive

O infatisare completa multilaterala si obiectiva a tuturor evenimentelor care s-au consumat in timpul Revolutiei din decembrie 1989 cunoaste un gradient de complexitate deosebita.

Urmarirea penala efectuata intr-o multitudine de dosare este o parte dintr-un intreg, iar reconstituirea intregului mozaic va permite conturarea unei imagini cat mai apropiate de adevar asupra Revolutiei din decembrie 1989.

Consideram ca nu este aici locul unor consideratii prea ample; exista insa un subiect care trebuie neaparat dezbatut. Nenumarate persoane au tras in timpul acestei Revolutii, considerand in mod sincer ca se confrunta cu adversari reali. Dificultatea definirii si identificarii 'inamicului' a constituit poate cea mai complexa problema aparuta in toila acestor evenimente.

In psihismul fiecaruia dintre indivizii care au tras, a existat o anumita reprezentare, fie ea denaturata sau nu, prin intermediul formidabilei presiuni psihologice, pe alocuri dirijate, iar pe alocuri ca o reactie fireasca a unor intamplari receptate personal. De cele mai multe ori, aceste reprezentari denaturate au avut in vedere, anticipativ vorbind, imaginea unui anumit adversar. Atunci cand te astepti cu tot dinadinsul ca adversarul sa apara, iar atacul iminent sa se produca, exista riscul ca astfel de trasaturi, agresive, sa fie stramutate asupra unor persoane sau grupari anodine si, in orice caz, bine intentionate.

Lucrurile acestea (adica lipsa de pericolozitate a respectivei sau respectivelor persoane asupra carora s-a tras) au fost constatate ulterior. De aceea, se creeaza o serie de intrebari deosebit de delicate, carora, candva, cineva va

trebui sa le dea raspuns. Daca am reusi sa cream fie si cateva jaloane pe calea deslusirii acestui raspuns, inca eforturile facute nu ar fi lipsite de finalitate.

Problema poate fi rezumata in urmatoorii termeni: nu credem ca exista un raspuns general valabil, fiecare caz avand particularitatile lui. De aceea, interpretarea si analiza fiecarui caz va trebui sa tina seama de aceste particularitati.

Pe de alta parte insa, vom regasi, prin forta imprejurarilor, o sumedenie de situatii, de trasaturi distincte, susceptibile de a fi grupate in categorii bine delimitate si care pornesc de la unul sau mai multi factori comuni. Este vorba de acel fascicol de relatii, intamplari, fenomene etc. ce cunosc un coeficient de asemanare sau chiar similitudine si care indreptatesc o posibila activitate mentala de generalizare.

Una din concluziile care pot fi desprinse se refera la faptul ca imprejurarile Revolutiei din decembrie 1989 nu au facut obiectul unei anume reglementari, nici in litera Codului penal si nici in regulamentele militare. De aceea, incercarea de a le introduce uneori cu forta intr-o matrice prestabilita pare sa nu dea cele mai bune rezultate. La aceste lucruri ne vom referi atunci cand vom supune analizei activitatile concrete desfasurate de anumite persoane.

Neexistand, deci, anumite reglementari care sa se adreseze strict acestui fenomen (nou-apatut, imprezibil si de necontrolat), multe persoane (militari sau civili, de buna-credinta) s-au regasit in situatia de a nu sti cum sa reactioneze.

Pe de alta parte, evenimentele din decembrie 1989 au cunoscut in mod real si un razboi psihologic. Aceasta formidabila presiune psihologica la care populatia a fost supusa (indiferent daca presiunea a aparut spontan ori a fost anume dirijata) trebuia si trebuie sa fie luata in considerare. Ea, adica aceasta stare de spirit, justifica oricand posibilitatea aparitiei unor erori, a unor confuzii, a unor gresite interpretari care, in unele situatii, este posibil sa fi fost chiar dorite.

Altfel, activitatile de tip diversionist (multe-putine, cate au fost) nu isi au nicio justificare. Problema fiind extrem de complexa, este imposibil de stabilit numai de procuratura.

Sigur ca aceasta presiune psihologica a fost realizata intr-o mai mica masura in prima zi, ea cristalizandu-se abia pe parcurs, as zice chiar pe masura indepartarii de nucleul fierbinte al evenimentelor.

Sesizand insa diversiunea si confuzia inerenta, ca si gradul de complexitate al situatiei, fiecare persoana in parte (fireste, in raport si de natura atributiilor sale si de gradul de dezvoltare psihica) putea si trebuia sa

adopte anumite masuri care sa nu o aduca in situatia de a deveni o victima acestor erori de interpretare si de a produce la randul ei, de aceasta data, victime in randul unor nevinovati. Aceasta este una din marile probleme care va trebui sa faca obiectul interpretarii evenimentelor din decembrie 1989.

Retinand, deci, gradul de complexitate al situatiei create, apreciem ca primele masuri care ar fi trebuit sa fie adoptate in plan militar trebuiau sa fi rezolvat problemele organizarii, cooperarii, stabilirii sistemelor de transmisiuni, de parole, de recunoastere si de semnalizare, in mod suplu si armonios, tocmai pentru a se evita riscul unor confuzii si deci al angajarii unor lupte intre unitati sau subunitati ce ce actionau de aceeasi parte a baricadei.

Sigur, incercarea noastra da analiza are in vedere si imprejurarea ca este mai usor sa judeci cu mintea de acum ce s-a intamplat atunci. Dar atunci?

Este, totodata, de notorietate publica contributia armatei in ansamblul ei la victoria Revolutiei, ca si a altor forte armate puse imediat in slujba acesteia.

Oricum, neadoptarea in toate situatiile a acestor masuri sau adoptarea lor neinspirata ori incompleta, ca si unele paralelisme in exercitarea functiilor de comanda au putut constitui terenul pe fondul caruia au devenit posibile inlantuirii nefaste ale evenimentelor, soldate, din pacate, cu prea multe victime nevinovate.

Aceasta nu inseamna ca daca o anumita persoana a cazut victima erorii prilejuite de propria sa atitudine culpabila, trebuie trimisa in judecata pentru omor, in situatia in care a tras intr-o alta persoana, avand reprezentarea sincera ca se confrunta cu un adversar al Revolutiei.

In situatia in care avea insa obligatia sa adopte anumite masuri de precautie, in conformitate cu unele dispozitii legale sau regulamentare, iar aceste masuri, dintr-un motiv sau altul, nu au fost adoptate, simpla neadoptare a respectivelor masuri, prin ea insasi, daca a fost urmata si de un anume rezultat, este in masura sa angajeze raspunderea, fie ea penala, civila sau administrativa.

Pentru a raspunde direct de rezultatul produs, este nevoie, de regula, ca intre masurile neadoptate si rezultat sa existe o certa si directa relatie de cauzalitate. In absenta acestei relatii directe de cauzalitate (asa cum s-a intamplat in cazul cand la deschiderea focului s-a ajuns si pe fondul unor alte cauze supraadaugate), raspunderea poate si trebuie sa fie angajata in masura in care o atare neobservare a unor reglementari specifice a creat terenul pe fondul caruia a devenit posibila producerea rezultatului. Acest teren constituie, in anumite situatii, acea stare de tulburare deosebita care poate fi definita drept element constitutiv al neglijentei in serviciu.

Aceste cateva idei nu isi propun sa elucideze in totalitate datele problemei. Nici n-ar putea sa o faca. Rolul lor poate consta, cel mult, in a infatisa complexitatea si gradul de dificultate a evenimentelor din decembrie. Niciodata, din cate stim, nu s-a mai intreprins o ancheta in privinta unei revolutii in ansamblul ei.

Apreciind ca se impune sa jalonam principalele dificultati esentiale cu care s-au confruntat colectivele alcatuite in vederea anchetarii acestor dosare, aratam urmatoarele:

1. Principala greutate intampinata in anchete deriva din faptul ca nu s-a efectuat atunci, imediat dupa eveniment, o cercetare la fata locului (prin forta imprejurarii). O atare activitate ar fi fost in masura sa ofere raspunsuri la multe dintre problemele care vor ramane marcate pentru totdeauna de o doza, fie ea si minima, de incertitudine. Este suficient sa luam numai cateva exemple despre ceea ce ar fi putut stabili in acele momente o cercetare la fata locului:

- ce cantitate de munitie si cu ce caracteristici s-a consumat in randul tuturor dispozitivelor care au executat foc in diferite situatii;

- care erau caracteristicile orificiilor de intrare si a celor de iesire la nivelul imobilelor, autovehiculelor, autobuzelor, autoturismelor etc. si care a fost deci directia din care s-a tras;

- din ce anume categorii de armament provin aceste proiectile si in mod concret cu ce anume arma a fost produsa o anumita leziune ori din ce anume arma provine proiectilul recuperat dintr-un anumit imobil sau loc;

- care au fost caracteristicile leziunilor prezentate de victime si care au fost in mod cert directiile din care s-a tras in raport de pozitia victimelor si caracteristicile canalelor-traiect;
- ce cantitate de munitie s-a consumat din randul unitatilor Ministerului Apararii Nationale, din randul unitatilor apartinand Ministerului de Interne si din randul Garzilor Patriotice;
- cu care dintre armele apartinand acestora s-a tras si cu care nu;
- ce alte urme create de proiectile au existat la nivelul victimelor ori al obiectivelor lovite;
- care erau caracteristicile tuburilor trase, unde anume au fost gasite aceste tuburi, in ce cantitate si cu ce raspandire.

La aceasta mai trebuie sa adaugam si faptul ca victimele, in imensa lor majoritate, n-au fost supuse unor expertize medico-legale. Sigur ca marea majoritate a proiectilelor, prin caracteristicile lor, nu au fost retinute in corp, fiind marcate prin orificii de intrare si iesire. In acelasi timp, insa, exista nenumarate situatii cand aceste proiectile, retinute fiind, puteau fi recuperate de autopsie. Intr-o atare situatie, restrangandu-se cercul armelor banuite, data fiind provenienta proiectilului, se putea ajunge la acea numita identificare individuala a armei cu care s-a tras.

2. a doua chestiune in discutie are in vedere situatia extrem de controversata a suspectilor de terorism, in legatura cu care vom reveni. Trebuie punctat aici un aspect. Aceste persoane, in imensa lor majoritate, au fost retinute in diferite circumstante si predate, ulterior, din etapa in etapa, pana au ajuns in contact nemijlocit cu organele de urmarire penala. In momentul retinerii, nu s-au intocmit niciun fel de note de relatii sau acte care – cel putin teoretic – ar fi trebuit sa se refere la doua lucruri esentiale:

- in ce imprejurari a fost retinuta persoana si pentru ce motiv;
- ce obiecte sau acte s-au gasit asupra acesteia.

Pe fondul acestei imprejurari particulare care a fost posibila datorita complexitatii situatiei din timpul schimbului de focuri, ancheta s-a regasit, la un moment dat, in prezenta unor persoane despre care nu existau niciun fel de informatii in legatura cu motivele retinerii, cu toate ca aceste persoane erau totusi retinute. A trebuit asadar sa se plece de la un potential autor spre conturarea presupusei sale vinovatii, si

nu invers, cum ar fi fost normal, adica de la imprejurarile retinerii catre potentialul autor.

3. O a treia dificultate se adreseaza necunoasterii circumstantelor reale si concrete in care victimele au fost ucise sau ranite.

Nici macar nu s-a cunoscut, in stadiul initial, cifra exacta a pierderilor, iar ranitii continua sa mai apara chiar si in momentul de fata. Toate aceste dosare s-au aflat in stadiul initial in situatia unor lucrari cu autori neidentificati. Dar sa luam un exemplu despre ce se petrece cu acest gen de lucrari in conditii normale: pe rolul Politiei Capitalei se afla in mod permanent un numar de 20-40 de dosare cu infractiuni impotriva vietii comise de autori neidentificati. Multe dintre ele au ramas si raman nerezolvate prin forta imprejurarilor; si aceasta in conditiile in care au beneficiat de cercetare la fata locului, expertiza medico-legala si o sumedenie de expertize criminalistice. La aceste dosare lucreaza un intreg colectiv care beneficiaza de sprijinul faptic si nu numai teoretic al tuturor fortelor de politie din tara, care au obligatia sa efectueze, la solicitare, diferite categorii de activitati, inclusiv dintre cele cu caracter informativ. Or, in cazul nostru, acest aparat nu s-a aflat la dispozitia organelor procuraturii, iar conditiile initial favorabile existente in acele dosare nu exista in privinta victimelor Revolutiei, care n-au beneficiat nici macar de o cercetare la fata locului. Ramane asadar sa ne explicam, partial cel putin, de ce a fost posibil ca intr-un noian de dosare de ordinul miilor instrumentate de un colectiv extrem de restrans, sa nu fi fost elucidate in totalitate circumstantele in care s-au produs uciderile sau ranirile. Mai invederam ca a fost nevoie sa se formeze cate un dosar separat pentru fiecare victima. Apoi, dupa aparitia Legii nr. 42/1990, s-au prezentat la procuratura nenumarate persoane, carora li s-au intocmit noi dosare. Procuratura a raspuns solicitarilor acestora, fiind nevoita sa se replieze aasupra lucrarii de baza. Era singurul organ chemat sa instrumenteze pentru prima data, singur, o revolutie in ansamblul ei. Au mai aparut si evenimentele din februarie 1990, 13-15 iunie 1990, Berevoiestii si 'mineriada' din septembrie 1991. Sunt tot atatea intreruperi, stagnari si reluari ale activitatilor initiale in conditiile existentei unui colectiv extrem de restrans de anchetatori. Aceasta a fost situatia!

4. In fine, unul dintre cele mai controversate aspecte, care in mod cert s-au rasfrant negativ asupra mersului anchetelor, a fost permanenta 'transparenta' a actelor de urmarire penala. Iar aceasta in special pentru a se arata ca procuratura nu ascunde si nu are de ce sa ascunda ce cauta si cauta: adevarul.

Se stie, fara a mai face trimiteri exprese la Codul de procedura penala, ca urmarirea penala este secreta si preponderent scrisa. Or, in unele cauze, toata lumea (adica partile, banuitii, invinuitii, martorii, organele de urmarire penala, reprezentanti ai presei etc.), toti, fara exceptie, au dat fel de fel de declaratii si relatii care au fost aduse la cunostinta publicului si au operat tot soiul de interpretari care mai de care mai originale, mai seducatoare, dar, in marea majoritate a cazurilor, extrem de indepartate de adevar.

Se stie ca senzationalul nu merge intotdeauna in acelasi pas cu banala realitate, care nu in putine situatii este alcatuita dintr-o insusire (n.r. insiruire?) de lucruri mici, aparent neinsemnate, dar a caror inlantuire fatala si uneori funesta genereaza uneori adevarate catastrofe.

Am ales in a merge pe calea realului si nu pe cea a senzationalului, cu consecinta unei oarecare intelegeri a activitatii ori, mai grav, [a unei] scaderi de popularitate, inclusiv manifestari ostile. Ce sa-i facem? Se pare ca ne regasim in incidenta unei situatii de ancheta fara precedent cel putin in istoria noastra postbelica. Aceasta pentru a nu ne mai referi la dezavantajele democratiei prost intelese si a 'anchetei cu publicitate' care in niciun caz nu slujeste aflarii adevarului. De aceea credem ca va trebui sa invatam cu totii sa asteptam ca procesele sa devina mai intai publice.

Aratam ca am inregistrat multe cazuri cand, la unii martori, peste informatiile si datele culese in mod direct, s-au suprapus altele noi, situatii, crampeie de idei, rationamente (culese de ici, de colo, din presa, discutii intruniri etc.), care ele insele s-au transformat intr-un sediment al memoriei, in asa fel incat, cand persoana a fost pusa sa reproduca faptele si intamplarile la care a asistat dupa un timp, cand in jurul intamplarii controversate au curs atatea valuri de cerneala, ne-a fost practic dificil de ales si de stabilit cat anume reprezinta informatia initiala si cat anume restul 'sedimentelor' prelucrate de psihismul mai mult sau mai putin instruit al subiectului.

5. Cercetarea a fost ingreunata si de activitatea curenta, caci fenomenul infractional a marcat o sporire, in conditiile in care aparatul Procuraturii a ramas in reprezentarea numerica anterioara. Sistemul instantelor militare, ca si al procuraturii civile, nu fusese conceput pentru a face fata unor evenimente de o asemenea amploare, in conditiile in care activitatea curenta (alte dosare decat Revolutia) nu a putut fi abandonata.

Apoi, initiativa desfiintarii vechilor structuri informative si a atator categorii de organe de cercetare ce puteau sprijini

aceasta activitate nu a aparținut procuraturii. Ne referim, printre altele, la toate structurile organelor servind pentru culegerea de informații. Singurul sprijin l-a constituit, alături alăturat armatei și poliției, Comisia parlamentară constituită, în sensul că aceasta, preluând unele din cercetările Procuraturii, a efectuat ea însăși investigații, care s-au concretizat într-un material ce ofera un început de explicații. Numai cercetările acestei comisii sunt singurele care au confirmat imensul volum de activitate al procuraturilor militare și civile.

În principal, structura procuraturilor militare a fost gândită și realizată pentru satisfacerea cerințelor imediate, în vremuri normale, și în special pentru necesitățile armatei vizând eradicarea fenomenului infracțional.

Data fiind calificarea procurorilor militari ca ofițeri și magistrați, schema procuraturilor militare nu poate fi lesne majorată. Amploarea fenomenului supus cercetării reclama însă conlucrarea, pe viitor, a mai multor categorii de organe din întreg ansamblul organelor statului.

Dacă ar fi să ne referim numai la problema diversității în multitudinea ei de aspecte, a suspectilor de terorism, a victimelor Revoluției și a cauzelor și categoriilor de împrejurări în care s-a făcut uz de armament, încă ar fi suficient pentru a ne face înțeles. (...)

In loc de cateva concluzii

Prezenta lucrare nu își propune să clarifice în totalitate circumstanțele Revoluției române ori ale evenimentelor din decembrie 1989, astfel cum sunt denumite ele într-o altă terminologie. Nu ne propunem nici definirea conceptului revoluției, deși subiectul este susceptibil de controverse, fie și sub aspect etimologic. Nu este aceasta sarcina organelor Procuraturii. Nu ne propunem nici infatisarea evenimentelor în ansamblul lor și nici studierea fenomenului ca atare în totalitatea circumstanțelor și ramificațiilor sale. O reconstituire a întregului mozaic din acest punct de vedere ar trebui să constituie rodul activității conjugate a sociologilor, istoricilor, istoricilor militari, economistilor, politologilor etc. Nu este deci vorba să definim fenomenul socio-politic al Revoluției ori al circumstanțelor în care s-a produs. Comentariile pe care le-am făcut nu se adresează nici măcar adevărului material, ci numai adevărului juridic, astfel cum este reflectat de dosarele penale, care tind de dintotdeauna să se apropie de adevărul material, fără a reuși însă să i se suprapună în totalitate.

Pornind de la acest adevăr juridic, s-a căutat o definiție a acelor cauze, condiții și împrejurări care au făcut posibilă ori au determinat sau favorizat pierderea unor vieți omenești. Această entitate constituită în fapt din împletirea mai multor categorii plurifactoriale, care s-a tradus pe fondul necesar al unor anumite privilegii, în rezultatele cunoscute, este susceptibilă de a fi analizată sub un dublu sens, căci ea infatisează două categorii de cauze:

- o prima categorie: a acelor cauze inițiale, pe fondul cărora pierderile de vieți omenești au devenit posibile;
- și o a doua categorie: a acelor împrejurări care s-au situat în mod nemijlocit în relație cauzală directă cu deschiderea focului și deci cu pierderea unor vieți omenești. Această ultimă categorie am analizat-o în capitolul anterior.

Revenind la prima entitate, aceea a cauzelor inițiale, ne regăsim asadar în prezenta noțiunii cunoscute în teorie sub denumirea de factor morbid preexistent. Acesta constituie fundalul, terenul pe care se poate infiripa o anumită afecțiune soldată, ca o consecință directă, cu decesul unei persoane. Acest fundal al cauzalității inițiale constituie în realitate rezultatul unei conlucrări plurifactoriale. Dacă ar fi să selectăm cativa dintre factorii care ni se infatisează mai pregnant, am putea prezenta câteva direcții esențiale care s-au implicat în mod direct în crearea fundalului pe care a devenit posibilă deschiderea focului.

Astfel:

- diversiunea si valul de entuziasm popular. Armata se gasea in alarma de lupta. Dupa fuga lui Ceausescu, parte din populatie s-a inarmat, scontand pe o anumita reactie din partea camarilei ce reprezenta vechiul sistem, despre care se presupunea ca va reincerca sa inabuse in sange Revolutia, asa cum facuse de altfel pana in 22 decembrie 1989. In aceste circumstante, in intampinarea valului de entuziasm popular a venit diversiunea pe doua cai: cea constienta (si anume dirijata in mod ocult si care a prefigurat imaginea unor potentiali adversari) si cea subconstienta (sau pseudodiversiunea, care constituia rezultatul raspandirii unor zvonuri in marea masa a populatiei, altele decat cele anume dirijate si care au fost receptionate cu multa usurinta, daca nu chiar cu bucurie, in conditiile in care multimea, entuziasta, avea nevoie sa se identifice cu un anumit adversar pe care si-l prefigura);

- inarmarea populatiei a avut si ea un cuvânt de spus in aceasta privinta. Armele odata distribuite, s-au cerut a fi si utilizate dupa logica, temperamentul si discernamantul fiecaruia. In aceasta miscare de tip brownian, lucrurile au putut scapa de sub control, producandu-se hartuiri si conflicte de aceeași parte a baricadei, in conditiile in care fiecare avea reprezentarea ca se confrunta cu un adversar real;

- la aceasta se adauga anticiparea, adica prefigurarea mentala a imaginii unui anumit adversar, ale carui trasaturi au fost conturate spontan, prin productii populare, alimentate intr-o oarecare masura (nu tocmai neimportanta) de Televiziunea Romana Libera, care a clamat, nu in putine randuri, faptul ca patria se afla in pericol.

Aceasta imagine mentala structurata, adaugata iuresului extraordinarului val al entuziasmului popular care dorea cu tot dinadinsul sa zdrobeasca ramasitele vechiului sistem, nu se putea sa nu conduca la evenimente deosebite.

Acestea, intre care si varsari de sange, s-au produs pe fondul reactiilor individuale si imposibil deci de a fi controlate. Atari reactii individuale care au fost infatisate extrem de sintetic, dar care vor trebui sa faca obiectul unui studiu la finalizarea tuturor anchetelor, au un rol deosebit de important si ele s-au produs fie pe fondul nepriceperii, fie pe fondul usurintei, fie – mai grav chiar – pe fondul lipsei de discernamant si maturitate.

O atare stare de spirit a fost inasa, credem, abil sesizata si speculata de diversiunea anume exercitata si ale carei fire nu au putut fi descalcite, cu toate stradanile Procuraturii. Aceasta activitate de tip diversionist, abil dirijata si executata si care a recurs la un adevarat razboi radio-electronic si la intoxicarea populatiei,

se situeaza printre factorii-cheie care au amorsat tragerile; pe alocuri, in jurul nucleelor fierbinti, diversiunea a recurs si la tragatori izolati, pentru a crea riposta si eventuale confuzii intre forte, subunitati sau unitati ce actionau de aceeasi parte a baricadei.

In fine, am mai putea adauga si faptul ca, prin sinuciderea generalului Milea, armata s-a polarizat (e drept: pentru o scurta perioada de timp) in jurul mai multor centre de comanda. Inexistenta unui centru de comanda unic in acele clipe, la care se adauga suspiciunea certa si inerenta a unora fata de altii, poate constitui terenul pe care au devenit posibile unele confuzii soldate, din pacate, cu prea multe victime.

Intr-un cuvant: din ansamblul dosarelor examinate pana in prezent, Procuratura poate infatisa aceasta situatie. Este locul ca toti factorii din sistemul organelor statului sa procedeze impreuna cu populatia si mijloacele de mass-media la incercarea de conturare a unei imagini cat mai nuanstate si mai apropiate de adevar in legatura cu aceste tragice evenimente din anul 1989”.

[* Cititi aici sinteza elaborata de fostul adjunct PICCJ Mugurel Florescu](#)

Sursa foto Revolutie, Florescu si Cosneanu: Agerpres